

מדריך להבאת עובדים זרים לענפי המסחר והשירותים

מצגת זו נועדה לספק למעסיקים פוטנציאליים בישראל הבנה מעמיקה של התהליך המורכב הכרוך בהבאת עובדים זרים. מדריך זה יסקור את השלבים השונים, הדרישות והחובות, תוך שימת דגש על עמידה בחוק ובתקנות. מטרתנו באיגוד לשכות המסחר היא להפוך את התהליך לנגיש ויעיל יותר עבורכם. בנוסף, אנו מציעים סיוע במיון וגיוס העובדים במדינות היעד וכן סיוע בהלנה וטיפול בעובדים בארץ.

חברות וחברי איגוד לשכות המסחר היקרים,

המחסור בכוח אדם הפך לאחד האתגרים המשמעותיים ביותר עבור ענפי המסחר והשירותים בישראל. יום אחר יום, אנו באיגוד לשכות המסחר שומעים מכם על הקושי למצוא עובדים, על משרות שנותרות לא מאוישות, ועל ההשלכות המשמעותיות של מציאות זו על יכולתכם להתפתח ולצמוח. אתגר זה הופך מורכב אף יותר בשוק תחרותי ודינמי המאופיין בשיעורי אבטלה נמוכים, ודורש מאיתנו לחשוב מחוץ לקופסה ולבחון פתרונות יצירתיים. העסקת עובדים זרים מהווה אחד הפתרונות האפקטיביים להתמודדות עם מחסור זה - פתרון המאפשר לכם לשמר רציפות תפעולית, להרחיב פעילות ולעמוד בדרישות השוק.

באיגוד לשכות המסחר, אנו עובדים ללא לאות מול גורמי הממשל השונים כדי להקל את הרגולציה ולהנגיש עבורכם את האפשרות להעסיק עובדים זרים באופן חוקי, יעיל והוגן. אנו מזהים את הפוטנציאל הטמון בכך - הן עבורכם כמעסיקים והן עבור המשק בכללותו. המדריך המצורף נועד לסייע לכם לנווט במורכבות החוקית והבירוקרטית הכרוכה בתהליך, ולממש את הפוטנציאל הטמון בהעסקת עובדים זרים כפתרון למחסור בכוח אדם.

אני מזמינה אתכם לפנות אלינו בכל שאלה, ומבטיחה כי נמשיך לפעול למענכם ולקדם פתרונות שיסייעו לכם להתמודד עם אתגרי כוח האדם.

בברכה,

גילית זבינשטיין

מנכ"לית איגוד לשכות המסחר

דברי ברכה למדריך הבאת עובדים זרים - מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה

מדינת ישראל כאומת הסטארט-אפ שאופת לקדם תעסוקה ישראלית בתחומים טכנולוגיים ובעלי פריון גבוה, תוך אימוץ חדשנות ושיטות ייצור מתקדמות. לצד זאת, המדינה נדרשת ותידרש גם בעתיד לעובדים רבים בדגש על בעלי מיומנות נמוכה. צורך זה נדרש להשלים על ידי עובדים זרים, בדומה לנעשה במדינות המפותחות בעולם.

מדיניות זאת שמוביל שר הכלכלה והתעשייה, ח"כ ניר ברקת, באה לידי ביטוי, בין היתר, בשינוי הגישה בהבאת עובדים זרים ששמה דגש על הגדרת הצרכים על ידי המעסיקים וצמצום הפערים והמחסור בענפים השונים - וכל אלו בהובלת ושיתוף המגזר העסקי.

מדיניות זו רואה בהעסקת עובדים זרים ככלי חשוב לטובת קידום המשק והכלכלה הישראלית, כמנוף ליצירת משרות נלוות לאזרחים ישראלים ולהגדלת הכנסות המדינה.

משרד הכלכלה והתעשייה רואה חשיבות ראשונה במתן האפשרות להביא עובדים זרים לכלל ענפי המשק בכלל, ובענף המסחר והשירותים בפרט, ומתוך הבנת הדחיפות, אנו פועלים נמרצות להרחבת המכסה שהוקצתה לענף זה, שאינה נותנת רק מענה למחסור, אלא תורמת לרציפות תפעולית, לשיפור השירות לציבור, ולחיזוק היכולת של העסקים להמשיך לפעול, לצמוח ולהתפתח. העסקת עובדים זרים בענפים השונים, תשמש גם כמנוף ליצירת משרות נלוות לאזרחים ישראלים ולהגדלת הכנסות המדינה.

ענפי המסחר והשירותים בישראל מהווים מנוע צמיחה מרכזי למשק, וכוללים קשת רחבה של תחומים לרבות מסחר קמעונאי וסיטונאי, הובלות, ניקיון, תיקון כלי רכב, אולמות אירועים ושירותים לבניין ותשתיות.

עסקים בענפים אלו מתמודדים לאורך זמן עם מחסור חמור ומתמשך בכוח אדם, שהעמיק בתקופת הקורונה והחרף עוד יותר עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", שבעקבותיה הופסקה כניסת עובדים פלסטיניים לישראל.

המחסור בעובדים פוגע בפריון, באיכות השירות, בתפוקה העסקית ולעיתים אף מוביל לסגירת עסקים. לנוכח הקושי המובנה בגיוס עובדים מקומיים למקצועות אלו, מתחדד הצורך בהבאת עובדים זרים לענף המסחר והשירותים כפתרון מוסדר, אחראי וישים. על כן, אנו פועלים רבות על מנת לאפשר הבאת עובדים זרים.

אני מברך את איגוד לשכות המסחר על היוזמה וכתובת מדריך זה, אשר מנגיש באופן ברור ומקיף את המידע הדרוש למעסיקים, ומאפשר ניווט פשוט, מוסדר ושקוף של התהליך כולו.

המדריך מרכז את כל השלבים החל מהגשת הבקשה, דרך תהליך הגיוס במדינת היעד, ועד להסדרת תנאי ההעסקה והלווי השוטף, ותורם להבטחת איזון ראוי בין צורכי השור לבין שמירה על זכויות העובדים.

אני מודה לכל העוסקים והמשתתפים בתהליך.

סקירת תהליך הבאת עובד זר במבט על

רקע	התהליך מול הממשלה	התהליך במדינת היעד	החובות במהלך ההעסקה
סקירה כללית של השלבים והשיקולים המרכזיים בתהליך הבאת עובד זר לישראל, תוך הבנת החשיבות של עמידה בחוק ובתקנות.	ניהול יעיל מול משרדי הממשלה השונים חיוני לקבלת אישורים והיתרים בזמן. הקפדה על הגשת מסמכים במועד ועמידה בהנחיות משרד הכלכלה והתעשייה ורשות האוכלוסין וההגירה מבטיחים תהליך מהיר וחלק.	הכרת הרקע התרבותי והחוקי של העובדים הפוטנציאליים חיונית להצלחת התהליך. שלב זה כולל הערכת כישורים, ניסיון והתאמה לדרישות התפקיד בישראל.	הבטחת תנאי העסקה הוגנים לעובד הזר היא מפתח לשמירה על זכויותיו וליצירת סביבת עבודה חיובית, כולל תשלום שכר בזמן, ביטוח רפואי מקיף ותנאים סוציאליים נאותים, תוך עמידה בחוקי העבודה.

סקירת התהליך ולוחות זמנים

הזדמנויות להמשך

1

הקצאה בעקבות אי תשלום אגרה

ב-13.3 פג המועד לשלם אגרות ולקבל היתרים מרשות האוכלוסין. מאחר ולא כל המעסיקים ישלמו, יחזרו למשרד הכלכלה והתעשייה יתרות שבכוונתו לפרסם מחדש למעסיקים

2

הקצאה בעקבות אי מימוש

לאחר 90 יום מעסיקים שלא הביאו את העובדים ההקצאה שלהם חוזרת למשרד הכלכלה והתעשייה שיפרסם יתרות נוספות למעסיקים

3

הקצאה נוספת

לאחר לחצים משמעותיים אישרה ועדת המנכ"לים להכפיל את המכסה בעוד 6,400 עובדים לאחר שייחתם הסכם בילטרלי. חתימה כזו צפויה בחודשים הקרובים

השירותים שמציעה הלשכה בהבאת עובדים זרים

1

הפחתת עלויות הגיוס וההלנה

לאחר עבודת מטה פנימית הוקם מנגנון התקשרויות אשר מביא לכם, חברי הלשכה, את המחירים הכי נמוכים בשוק לשירותי גיוס, הבאת עובדים, הלנתם ומעטפת שירותים מלאה

2

מעטפת בין לאומית

ככל וצצים אתגרים במהלך הגיוס במדינות היעד ניתן לקבל סיוע דרך המחלקה הבינלאומית בלשכה מול השגרירויות והנספחויות הישראליות באותן מדינות

3

סיוע וליווי בתהליך

הלשכה מהווה גורם ידע משמעותי בכל נושא העובדים הזרים, ומתוך כך נכתב מדריך זה אשר מהווה מצפן למעסיקים כיצד להתנהל בנושא סבוך זה. בנוסף, ניתן לפנות ללשכה בכל בעיה ושאלה אשר צצה במהלך העבודה שלכם בנושא, ואנו נדע לספק תשובות ולהשיג את הנדרש מהממשלה

משלחי יד רלוונטיים לעובדים זרים

			
לוגיסטיקה והובלה	חשמל ואלקטרוניקה	שליחויות ושירותים	אחזקה והתקנה
מטפל במטענים, סבל במחסן, מלקט מוצרים למשלוח	חשמלאי רכב, מתקין מערכות חשמל, מתקין מערכות בקרה	שליח, סבל, מפנה פסולת למחזור, מתייג מוצרים ידנית	איש אחזקה, עוזר צוות התקנה, מתקין ידיות אחיזה, מחליף אביזרים פגומים
			
ניקיון ותחזוקה	מזון ועיבוד בשר	אריזה ושינוע	מכונאות רכב
עובד ניקיון במשרד, סדרן סחורות, עובד ניקיון במוסד ציבורי, שוטף כלים	קצב, סוחר דגים, מפעיל מכונות לעיבוד בשר, עובד מעדנייה	מפעיל מכונת אריזה, אורז ידני, מפעיל מכונת תיוג, עובד מחסן	מכונאי רכב, מתקין מנועי דיזל, מכונאי אופנועים, מכונאי מערכות בלמים
			
אינסטלציה וצנרת	גינון וטיפול חוץ	עבודות מתכת וריתוך	בנייה ופיגומים
שרברב, מתקין צינורות אוורור, טכנאי ניקוז, מתקין מדיחי כלים	פועל גינון, מכסח דשא, עובד משתלה, שותל פרחים	רתך, חותך מתכות, צבע בלכה, פחח רכב	מתקין פיגומים, צבע בניין, רתך מתכות, מסגר בניין
			זגגות
			זגג, זגג גגות, זגג כלי רכב, מתקין חלונות זכוכית

דרכים להבאת עובדים זרים לישראל: הבאה פרטית מול הבאה דרך הסכמים בילטרליים

1 הבאה פרטית

1

המעסיק נוסע למדינת היעד, מגייס ומביא את העובדים. תהליך זה מאפשר גמישות וגיוס מהיר יותר אך דורש מאמץ מצד המעסיק. זוהי הדרך כרגע להבאת עובדים זרים בענף זה לישראל.

2 הבאה בילטרלית

2

המדינה מביאה עובדים ממדינות עמן נחתם הסכם בילטרלי. תהליך זה מובטח דרך המדינה אך מוגבל למדינות מסוימות. לכשיחתם הסכם בילטרלי לענף מסחר ושירותים, יהיה ניתן להביא עובדים זרים רק בדרך זו.

פעולות באחריות המעסיק

3

גיוס עובדים במדינת היעד

לאחר קבלת ההיתר יש לבצע מיון וגיוס של העובדים במדינת היעד, ישירות או באמצעות חברות כוח אדם.

2

פנייה לרשות האוכלוסין

לאחר קבלת המלצת משרד הכלכלה והתעשייה יש לפנות לרשות האוכלוסין וההגירה לקבלת היתר להעסקת עובד זר

1

הגשת בקשה למשרד הכלכלה והתעשייה

הגשת בקשה להמלצה ממשרד הכלכלה והתעשייה בצירוף כל המסמכים הנדרשים

6

השלמת תנאי העסקה

לאחר השלמת כל השלבים הבירוקרטיים יש לדאוג לתנאי העובדים - מגורים, ביטוח רפואי, פיקדון כנדרש והסכם שכר

5

אשרה ורישיון עבודה

לאחר אישור השיוך יש להגיש בקשה לאשרת כניסה ורישיון עבודה, וכן בקשה לקבלת רישיון שהייה ועבודה בישראל.

4

שיוך עובדים להיתר

עם הגעת העובדים לישראל יש למלא טופס בקשה לשיוך העובדים הזרים שהגיעו להיתר שהתקבל

שלב 1: בקשה להמלצה ממשורד הכלכלה והתעשייה

בדיקת זכאות - ודאו שהעסק עומד בתנאים הבאים:

1

- העסק רשום כעוסק מורשה או חברה בע"מ.
- תחום הפעילות העיקרי של העסק הוא אחד מהתחומים הבאים: אולמות אירועים, הובלות, מסחר (סיטונאי/קמעונאי), מוסכים, ניקיון, שירותים לבניין ותשתיות.
- העסק מעסיק לפחות 4 עובדים ישראלים, או שהעסיק עובדים פלסטינים לפני ה- 7.10.2023.
- מספר היתרי העובדים הזרים המבוקש לא יעלה על- 25% ממספר העובדים הישראלים בעסק. מעסיקים שהעסיקו פלסטינים, יכולים לבקש מספר היתרים זהה למספר העובדים הפלסטיניים שהועסקו לפני המלחמה.

המשך

2

הכנת מסמכים נדרשים:

- רישיון עסק בתוקף (אם נדרש לפי חוק רישוי עסקים)
- טופס 102 - אסמכתא לדיווח ותשלום דמי ביטוח לאומי עבור עובדים ישראלים (טופס עדכני ליולי 2024 לפחות)
- טופס הצהרה מאומת על ידי עורך דין - המאשר שהעסק עוסק באחד מענפי המסחר והשירותים שהוגדרו בנוהל
- *אם העסק עוסק גם במסחר סיטונאי/קמעונאי של כלי רכב ומפעיל מוסך, יש לוודא שההצהרה כוללת עדכון זה בהתאם להנחיות החדשות

3

הגשת הבקשה באתר משרד הכלכלה והתעשייה

- למלא את הטופס המקוון להגשת בקשה להמלצה להקצאת עובדים זרים במסחר ושירותים (יצורף כקישור באתר)
- לצרף את כל המסמכים הנדרשים

4

קבלת אישור והמשך טיפול - לאחר הגשת הבקשה

- יתקבל מייל אישור על קבלת הבקשה והעברתה להמשך טיפול
- משרד הכלכלה והתעשייה יבחן את הבקשה ולאחר סיום ההקצאה ישלח במייל את המלצותיו לרשות האוכלוסין וההגירה
- רק לאחר קבלת המלצה חיובית, יהיה ניתן לפנות לרשות האוכלוסין ולבקש את ההיתר להעסקת עובדים זרים

שלב 2: קבלת היתר העסקה מרשות האוכלוסין וההגירה

1

הגשת הבקשה

יש למלא בקשה מקוונת ולצרף את כל המסמכים הנדרשים דרך הקישור הבא:

<http://auth.govforms.gov.il/mw/forms/BusinessSectorApp@piba.gov.il>

2

מסמכים נדרשים

- נספח ב' - תצהיר חתום על ידי עורך דין לתמיכה בבקשה להיתר

- תדפיס עדכני מרשם החברות או השותפויות הכולל את פרטי המעסיקים

- אישור מרואה החשבון המבקר של החברה המאשר שהחברה פעילה ולא נרשמה לה אזהרת "עסק חי" בשנת המס שקדמה להגשת הבקשה

3

עלות השירות

יש לשלם אגרת בקשה (התשלום מתבצע במהלך מילוי הטופס המקוון). עלות האגרה הינה 350₪ עבור כל עובד זר

4

אישור והנפקה

הבקשה תיבחן על ידי אגף מגזר עסקי במינהל עובדים זרים. אם תאושר, יישלח במייל היתר העסקה הכולל את שם החברה המורשית להעסקת העובדים הזרים, מספר העובדים המאושר להעסקה ותוקף ההיתר

שלב 3: מיון וגיוס עובדים במדינת היעד

1 בחירת מדינה

המעסיק יבחר את המדינה ממנה יובאו העובדים הזריםמאחת מהמדינות הבאות: הודו, סרי לנקה, פיליפינים, מולדובה, רומניה, אוקראינה, אזרבייג'ן, לטביה, תאילנד וגאורגיה. מעסיק שרוצה להביא ממדינה אחרת מתוך רשימת המדינות המאושרות (כפי שמופיע בטבלה) - יפנה במייל לרשות האוכלוסין וההגירה בכתובת: mishar@piba.gov.il

2 גיוס העובדים

המעסיק יטוס למדינת היעד, יבחר ויגייס את העובדים הזרים

3 מסמכים נדרשים לקבלת אשרה

על העובדים להגיע לקונסוליה הישראלית עם המסמכים הבאים לצורך קבלת אשרה:

- תעודת יושר שהונפקה בשנה האחרונה
- אישור רפואי ממשרד העבודה או הבריאות במדינת המוצא, המאשר כי העובד עבר בדיקות רפואיות מקיפות בשלושת החודשים שקדמו להגשת הבקשה בבית חולים או מוסד רפואי המוכר על ידי הקונסוליה, ונמצא בריא.
- תצהיר עובד זר מאומת כדין

Tier Placements and Regional Maps

Tier 1					
Argentina	Canada	Estonia	Iceland	Poland	Taiwan
Australia	Chile	Finland	Korea, Republic of	Seychelles	United Kingdom
Austria	Colombia	France	Lithuania	Singapore	United States of America
Bahamas, The	Cyprus	Georgia	Luxembourg	Spain	
Bahrain	Czech Republic (Czechia)	Germany	Netherlands, The	Suriname	
Belgium	Denmark	Guyana	Philippines	Sweden	

Tier 2					
Albania	Cabo Verde	Guinea	Malaysia	Pakistan	Switzerland
Angola	Cameroon	Honduras	Mauritania	Palau	Tanzania
Antigua and Barbuda	Comoros	Hungary	Mauritius	Panama	Thailand
Armenia	Congo, Democratic Republic of	India	Mexico	Paraguay	Timor-Leste
Aruba	Costa Rica	Indonesia	Micronesia, Federated States of	Peru	Togo
Azerbaijan	Cote d'Ivoire	Iraq	Moldova	Portugal	Tonga
Bangladesh	Croatia	Ireland	Mongolia	Qatar	Trinidad and Tobago
Barbados	Ecuador	Israel	Montenegro	Romania	Tunisia
Belize	Egypt	Italy	Morocco	Saudi Arabia	Turkey (Türkiye)
Bhutan	El Salvador	Jamaica	Mozambique	St. Lucia	Uganda
Bolivia	Eswatini	Japan	Namibia	St. Vincent and the Grenadines	Ukraine
Bosnia and Herzegovina	Ethiopia	Jordan	New Zealand	Senegal	United Arab Emirates
Botswana	Gambia, The	Kazakhstan	Nigeria	Sierra Leone	Uzbekistan
Brazil	Ghana	Kenya	North Macedonia	Slovakia	Vietnam
Bulgaria	Greece	Kosovo	Norway	Slovenia	Zambia
Burundi	Guatemala	Latvia	Oman	South Africa	
		Lesotho		Sri Lanka	
		Malawi			

שלב 4: שיוך העובדים להיתר

חתימה על חוזה

לאחר החתימה עם העובדים, יש להגיש בקשה לשיוך העובדים להיתר במערכת רשות האוכלוסין. קישור להגשת הבקשה :

<https://auth.govforms.gov.il/mw/forms/ForeignworkersCommerce@piba.gov.i>

!

שלב 5: הוצאת אשרה ורישיון עבודה בישראל

רישיון דיגיטלי

- יחידת הטיפול במינהל עובדים זרים תבחן את הבקשה בהתאם לנהלים 5.3.0041, 5.3.0040, 5.3.0043
- אם תאושר, יישלח מברק לקונסוליה הרלוונטית לצורך זימון העובד למתן רישיון כניסה ב/1
- רישיון העבודה הדיגיטלי יישלח למעסיק בדוא"ל

תשלום אגרות

- יש לשלם אגרה שנתית ואגרת רישיון בהתאם למספר המומחים שסומנו
- ניתן לשלם באמצעות כרטיס אשראי או העברה בנקאית דרך מערכת ההזדהות הלאומית

טופס בקשה

- התחברות למערכת ההזדהות הלאומית באמצעות כרטיס חכם
- מילוי טופס בקשת רישיון שהייה ועבודה ב/1 בהתאם להיתרי ההעסקה שניתנו
- בדיקת פרטי העובדים המופיעים בהיתר וסימון העובדים שעבורם מבוקש הרישיון
- שליחת הבקשה לאחר בדיקה ואישור הפרטים

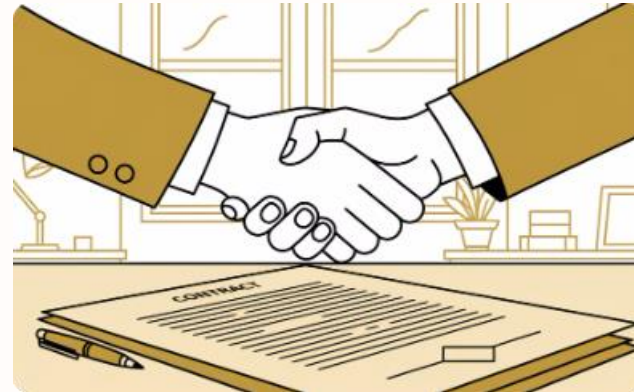

חובות ותשלומים המוטלים על המעסיק לפני תחילת ההעסקה

תיעוד מסמכים

יש לשמור תיעוד של חוזה העבודה ומסמכים רלוונטיים נוספים במקום העבודה

חוזה עבודה חתום

יש לחתום על חוזה עבודה בכתב בשפה המובנת לעובד ולמסור עותק חתום לעובד

אישור רפואי

יש לקבל אישור רפואי המעיד על בריאות העובד ואינו נשא של מחלות מסוימות

היתר העסקה בתוקף

יש לוודא קבלת היתר העסקה לפני העסקת העובד הזר

תנאי עבודה ושכר: הבטחת תנאים הוגנים

1

שכר ותשלומים

תשלום שכר בהתאם לחוק ולחוקה
עם פירוט רכיבי השכר ותלוש מסודר

3

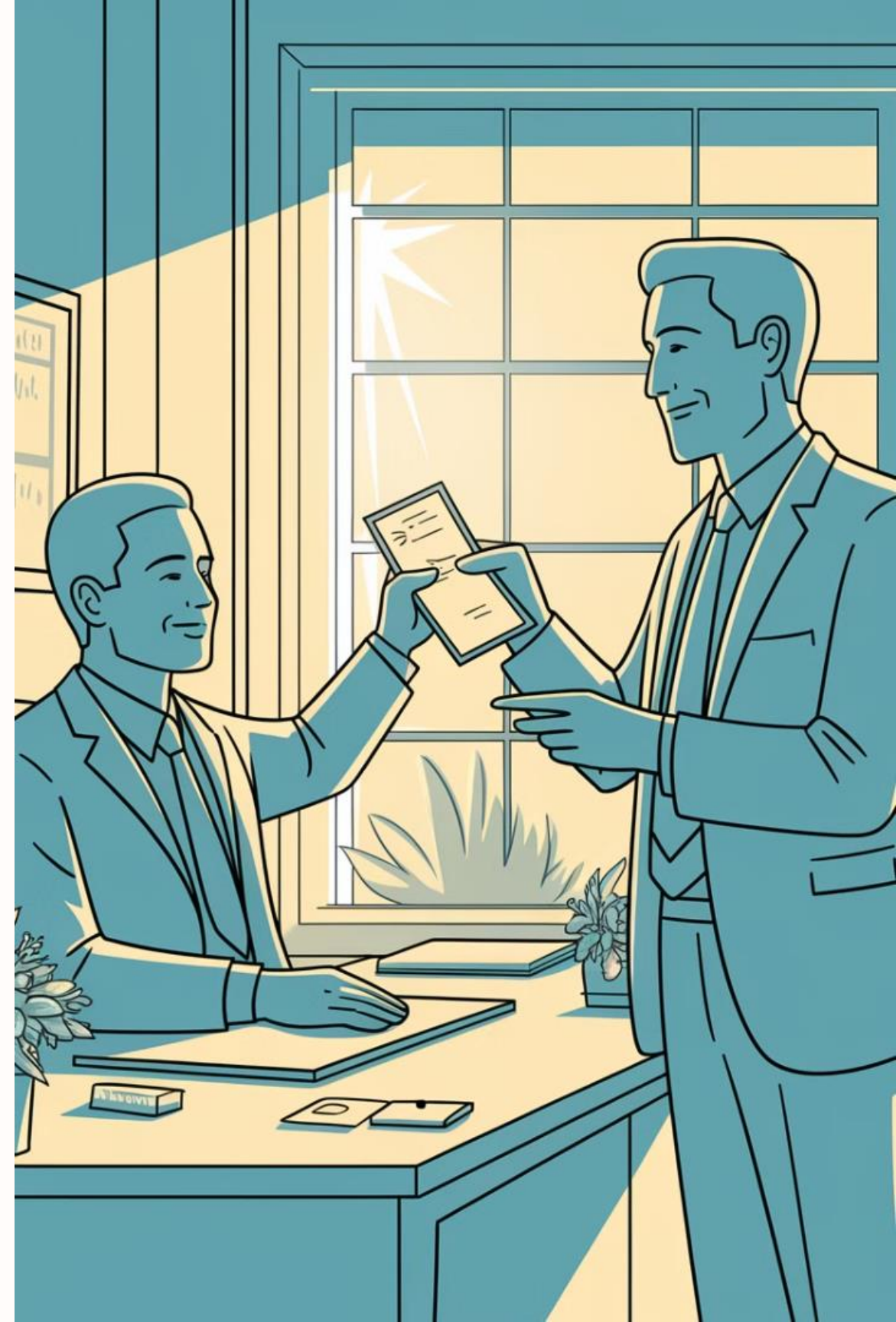
פיקדון לעובד

חובה להפקיד פיקדון לעובד בסכום שמכסה את מרכיבי הפיצויים ותגמולי המעסיק.
הפיקדון ישולם לחשבון בנק נפרד והעובד יוכל למשוך אותו עם עזיבתו את ישראל או במקרה של פטירה

2

תנאי עבודה נאותים

שמירה על תנאי עבודה נאותים
(שעות עבודה, ימי חופשה, חגים)
בהתאם לחוק

ביטוח רפואי ובריאות:

1. חובה לספק לעובד ביטוח רפואי על חשבון המעסיק למשך כל תקופת העסקה כדי להבטיח גישה לשירותי בריאות נאותים לעובדים הזרים
2. הביטוח צריך לכסות מגוון רחב של מצבים רפואיים ולכלול אפשרויות טיפול (ניתן לנקות חלק מהעלות בהתאם לרגולציה)

מגורים ותנאי מחיה נאותים

תנאים סניטריים

שמירה על תנאים סניטריים נאותים, לרבות שירותים ומקלחות במספר מספק ביחס לכמות העובדים, וכן מתקנים לכיבוס בגדים ופינוי אשפה באופן שוטף

תחזוקה ותנאים בסיסיים

הקפדה על תאורה נאותה, חיבור לחשמל, מניעת מפגעים והצגת מידע ברור ובכתב לגבי השימוש במבנה

מקום לינה ראוי

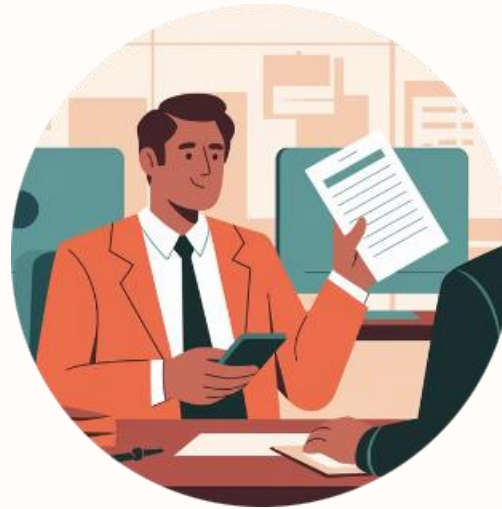
חובת המעסיק לספק לעובד מקום לינה הולם הכולל גישה נוחה למבנה, שטח לינה של לפחות 4 מ"ר לכל עובד, ארון בגדים אישי ומטבח מאובזר

חובות אדמיניסטרטיביות ודיווחים שוטפים

תשלום שכר ותיעוד

תיעוד ותשלום שכר העובד באופן מסודר ובאמצעות
תלושי שכר, בהתאם לחוק הגנת השכר

דיווח לרשויות

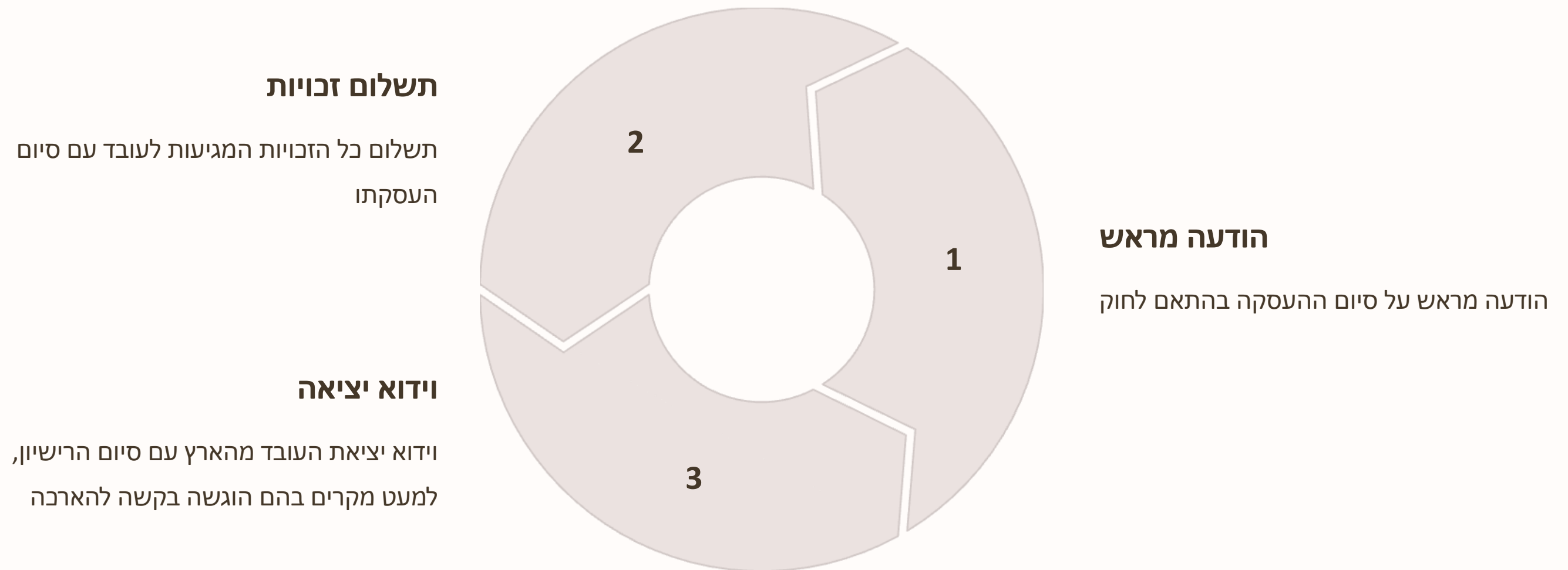
דיווח שוטף לרשויות ותשלום דמי ביטוח לאומי וביטוח
בריאאות עבור העובד הזר, כנדרש בחוק

רישיון שהייה ועבודה

הגשת בקשה לרישיון שהייה ועבודה מסוג ב/1 לאחר
קבלת היתר העסקה

סיום העסקה ויציאת העובד: סיום תהליך בצורה חוקית

שיהיה המון בהצלחה!

